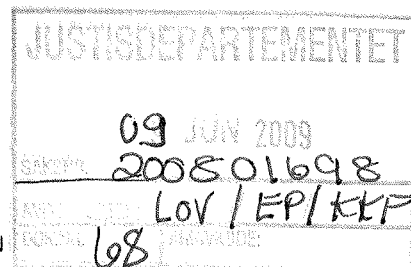

NEDRE TELEMARK TINGRETT

KONTORADRESSE: TINGHUSET, GJERPENSGT. 16, 3716 SKIEN
POSTADRESSE: STATENS HUS, 3708 SKIEN

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres Ref:
200801698 EP KKF/mbb

Vår Ref:

Dato:

05.06.2009

Høring – NOU 2007: Ny skiftelovgivning

Det vises til Justisdepartementets høringsbrev av 25. november 2008. Nedre Telemark tingrett har fått forlenget sin høringsfrist.

Nedre Telemark tingrett er enig med Skiftelovutvalget i at gjeldende rett om skifte i det alt vesentlige er hensiktsmessig og velfungerende.

Nedre Telemark tingrett har enkelte bemerkninger knyttet til hvilken rolle domstolene bør ha ved skiftebehandlingen. Bemerkningene er knyttet til dødsfall- og dødsfallsbehandling som omhandles i følgende kapittel i utredningen:

Kapittel 6 Domstolenes rolle i dødsfall- og dødsfallsbehandling og ved formuens fordeling ved separasjon og skilsmisse mv.

Nedre Telemark tingrett er enig med Skiftelovutvalget når utvalget konkluderer med at tingretten skal registrere dødsfall og være skiftemyndighet.

Rettsavdeling	Skifte	Telefaks	Regnskap	Bedriftsnr.	Åpningstid:
35 54 04 00	35 54 04 47	35 53 11 30	35 54 04 11	974 730 499	08.00-15.45 (15.00)

E-mail: Nedre.Telemark.tingrett@domstol.no
Internett: www.domstol.no

Kommuner
Bamble Drangedal Kragør Nome Porsgrunn Siljan Skien

1. Dødsfallsregistrering

Etter dagens regelverk er tingretten én av adressatene for meldinger om dødsfall. Nedre Telemark tingrett er enig med utvalget når det konkluderes med at tingrettene skal være den eneste myndighet som skal registrere dødsfall. Sammenhengen med den øvrige skiftebehandlingen tilsier dette.

I denne rettskretsen er det flere lensmannsdistrikter. Ved dødsfall i disse distriktene registreres dødsfallene regelmessig på lensmannskontorene. Erfaringen er at det er stor forskjell på hvordan de enkelte lensmannskontorene prioriterer tid og ressurser på denne type arbeidsoppgaver. Det erfares ofte at arvinger tar kontakt med tingretten for å få veiledning i skiftespørsmål, eventuelt for å få utstedt skifteattest, før tingretten har fått oversendt dødsfallsprotokollen fra lensmannskontorene.

Lensmannskontorene har ikke tilgang til testamentsregisteret i domstolenes saksbehandlingssystem (Lovisa). Tingretten på sin side gir ikke opplysninger om at det foreligger testament før dødsfallsprotokollen er mottatt fra lensmannskontorene. Dette fører til at det tar unødvendig lang tid før det kan gis god og riktig veiledning, før skifteform kan avklares og før skifteattester kan utstedes. For de aller fleste arvinger haster dette.

Registrering av dødsfall medfører ikke nevneverdig ekstra tidsbruk for tingrettens ansatte. Ved denne domstolen er det også etablert gode samarbeidsrutiner med begravelserbyråene som skriftlig melder dødsfallet. Så fort også skjemaet "Legeerklæring om dødsfall/melding om unaturlig død" er mottatt – ofte leverer begravelserbyråene inn dette samme dag – registreres dødsfallet slik at tingretten kan sende ut "Meldingen om dødsfall" til offentlige etater. Tingretten har etablert gode og raske rutiner for dette arbeidet. Elektronisk kommunikasjon mellom de ulike offentlige etater vil være hensiktsmessig.

2. Perioden fra dødsfallet er registrert frem til skifteform er avklart.

Arbeidet med dødsboene i denne fasen utføres i det alt vesentlige av saksbehandlere. Dette er saksbehandlere som har ervervet seg særlig kompetanse innen skifterett. Det tilbys regelmessig kurs og opplæring fra Domstoladministrasjonen i dette. Én saksbehandler har ansvaret for det enkelte dødsbo, og dette er registrert i saksbehandlingssystemet. Det er følgelig lett å finne frem til rette vedkommende ved henvendelser fra arvinger.

Etter at det er brakt på det rene hvem som er rette arvinger og dødsboets aktiva og passiva er klarlagt, er den vesentligste delen av tingrettens oppgave å gi råd og veiledning om ulike skiftealternativer. Dette arbeidet forutsetter god juridisk kunnskap på området. Enkelte problemstillinger som kan oppstå i denne perioden, kan være kompliserte og krever bredere og dypere juridisk kunnskap. I slike situasjoner er det svært hensiktsmessig at saksbehandlerne kan søke råd hos en dommer som igjen er en del av et juridisk miljø i domstolen. Ved denne domstolen er det organisert slik at en av dommerne har denne oppgaven.

Det antas at veiledning av kompetente saksbehandlere er betryggende og virker konfliktdepende på arvinger noe som viser seg ved at det er få dødsbo som skiftes offentlig.

Dagens ordning gir en effektiv, betryggende og helhetlig skiftebehandling. Ordningen gir publikum god service i en vanskelig livssituasjon. Selv etter sammenslåingen av en rekke tingretter, bor de fleste relativt nær den enkelte tingrett. Tingrettene er også enkle å nå pr telefon, det er ikke felles telefonnummer til tingrettene slik man kan oppleve med andre offentlige etater som for eksempel skattekontorene.

Det skal også bemerkes at arbeidet med dødsboene er kvalifisert saksbehandlerarbeid. Det er populære arbeidsoppgaver og bidrar til at tingrettene er et attraktivt arbeidssted. For den fremtidige rekrutteringen av

dyktige saksbehandlere er det av stor betydning at domstolene kan tilby varierte og utfordrende oppgaver.

3. Offentlig skifte av dødsboer

Nedre Telemark tingrett er enig med utvalget når det konkluderes med at adgangen til offentlig skifte skal beholdes, og at dette skal behandles av tingrettene. Dette er en naturlig fortsettelse av skiftebehandlingen som har funnet sted frem til det er avklart at det ikke er aktuelt med privat skifte.

Før offentlige skifte åpnes, tilbys det forberedende rettsmøte hvor det redegjøres nærmere for rettsregler og tvistepunkter avklares. Etter slike møter, enes arvingene ofte allikevel om privat skifte.

Nedre Telemark tingrett er enig med utvalget i at det bør kunne inngås rettsforlik i det forberedende rettsmøtet.

Arbeidet med offentlig skifte av dødsboer er ikke særlig ressurskrevende for domstolen når det ses bort fra de saksforberedende rettsmøtene.

Åpnes det offentlig skifte, oppnevnes det regelmessig en advokat som bobestyrer som utfører arbeid på tingrettens vegne. Etter Nedre Telemark tingretts oppfatning medfører dette at arvingene har en særlig tillit til bobestyrerens arbeid og avgjørelser når vedkommendes myndighet er gitt av tingretten.

Systemet med offentlig skifte av dødsboene i dag er velfungerende. Det er vanskelig å se for seg en annen offentlig myndighet som vil være mer velegnet.

Nedre Telemark tingrett

Jahn Mydland
sorenskriver

